

JAARPLAN 2009

KENNISPLATFORM ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN EN GEZONDHEID

Een beschrijving van de maatschappelijke rol,
de belangrijkste processen en de begroting

Kennisplatform

ElektroMagnetische Velden

RIVM | TNO | KEMA
AGENTSCHAP TELECOM | DE GGD'EN
ZONMW

JAARPLAN 2009

KENNISPLATFORM ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN EN GEZONDHEID

Een beschrijving van de maatschappelijke rol,
de belangrijkste processen en de begroting

INHOUDSOPGAVE

5

HET KENNISPLATFORM EMV IN 2009: SNEL EN HELDER	5
Speerpunten 2009	6
Kinderen en EMV	7
Werknemers en EMV	7
Mobiele telefoons en hersentumoren	7
Biologische effecten versus gezondheidseffecten	8
Samenwerking	8
ACTIVITEITEN KENNISPLATFORM	11
Prioriteiten Kennisplatform EMV 2009	12
Belangwekkende onderzoeken EMV 2009	14
Klankbordgroep EMV	15
SAMENVATTEN, INTERPRETATIE, VERWOORDEN:	
HET KENNISPLATFORM, DE ORGANISATIE EN HET WERK	17
Het wetenschapforum	17
Het communicatieforum	18
Bestuursactiviteiten	19
Het platformbureau	20
Werkzaamheden	20
ACTIVITEITKALENDER	23
BEGROTE FINANCIËLE DEKKING JAARPLAN 2009	25
De Basisregeling Deelnemers	26
De afstemmingsregeling Gezondheidsraad	27
Kennisplatform activiteiten in reactie op maatschappelijke signalen	28
Realisatie	30
Financiële bijdrage VROM	30

HET KENNISPLATFORM EMV

7

IN 2009: SNEL EN HELDER

Elektromagnetische velden (EMV) zijn niet meer weg te denken uit onze maatschappij. Ze zijn gekoppeld aan toepassingen die de ruggengraat vormen van onze kenniseconomie: elektriciteitsvoorziening en draadloze communicatie. Informatie verzenden door de lucht is alleen mogelijk door gebruik te maken van elektromagnetische velden, of het nu gaat om mobiele telefoons, radio of televisie. Daarnaast ontstaan EMV ook bij onze energievoorziening (bijvoorbeeld hoogspanningslijnen).

Elektromagnetische velden worden ook wel straling genoemd. Regelmatig leidt dit onderwerp tot discussie in de maatschappij. De vraag die daarbij centraal staat is: zijn EMV schadelijk voor onze gezondheid?

Al sinds ongeveer 1950 proberen wetenschappers antwoord te vinden op deze vraag. Zijn er gezondheidseffecten en zo ja, wanneer treden die dan op? Hoewel er in de loop der jaren al veel kennis beschikbaar is gekomen, wordt er nog wekelijks gepubliceerd over nieuwe onderzoeken. De techniek ontwikkelt zich voortdurend en in snel tempo.

Echter, meer wetenschappelijke onderzoeken brengen helaas niet altijd meer duidelijkheid voor de maatschappij. Sommige resultaten spreken elkaar tegen. Andere publicaties zijn niet te begrijpen. En soms wordt getwijfeld aan de kwaliteit van een onderzoek. Een probleem daarbij is dat de achtergronden van elektromagnetische velden en de interpretatie van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek complex zijn.

Speerpunten 2009

Het Kennisplatform EMV probeert eraan bij te dragen dat er meer helderheid komt in de stand van de wetenschap en de betekenis van verschillende onderzoeken. Daarnaast organiseert het Kennisplatform EMV bijeenkomsten van een speciaal ingestelde Klankbordgroep. Hier wordt met maatschappelijke organisaties besproken welke onderwerpen hen bezighouden en welke onderwerpen specifiek aandacht behoeven van het Kennisplatform. De Klankbordgroep heeft in april 2008 aangegeven dat het Kennisplatform de komende periode door zou moeten gaan met aandacht geven aan de onderwerpen 'UMTS, GSM en Gezondheid', 'Hoogspanning en acute leukemie bij kinderen' en 'Elektro-overgevoeligheid'.

Tijdens de laatste bijeenkomst van de Klankbordgroep kwamen ook twee andere onderwerpen naar voren, die in 2009 de aandacht behoeven: de mogelijke extra gevoeligheid van kinderen voor EMV en de blootstelling aan EMV in arbeidssituaties.

Kinderen en EMV

Meer dan vroeger komen kinderen op jonge leeftijd in aanraking met allerlei EMV toepassingen. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan de DECT babyfoon en de mobiele telefoon. De vragen die daarbij regelmatig worden gesteld, zijn: wat doet dat met mijn kind, zijn kinderen extra gevoelig?

Het Kennisplatform EMV zal in 2009 aandacht geven aan de stand van de wetenschap op dit gebied. Wat is daarover al onderzocht? Wat is er bekend? Door zoveel mogelijk helderheid te geven kunnen ouders zelf beoordelen of zij het gebruik van die apparaten verantwoord vinden.

Werknemers en EMV

Een bijzondere groep vormen de mensen die tijdens hun werk worden blootgesteld aan sterke elektromagnetische velden. Denk aan medisch personeel dat een MRI-scanner bedient, lassers of monteurs van zendinstallaties. De toenemende aandacht hiervoor blijkt ook uit de richtlijn die de Europese Unie (EU) heeft opgesteld om werknemers te beschermen. Het Kennisplatform verwacht toenemende maatschappelijke discussies op dit punt, die tot meer vragen van werknemers en werkgevers zullen leiden. Een voorbeeld daarvan is: wat te doen als een werknemer teveel is blootgesteld? Organisaties waar werkgevers en werknemers met vragen over dit onderwerp aankloppen, kunnen bij het Kennisplatform terecht voor pasklare informatie die hen kan helpen op deze vragen te antwoorden.

Mobiele telefoons en hersentumoren

Een vraag die waarschijnlijk de nodige aandacht zal krijgen in 2009 is of het gebruik van mobiele telefoons zou kunnen leiden tot het optreden van hersentumoren. In 2008 heeft het Kennisplatform hieraan al aandacht besteed in een Kennisbericht, maar we verwachten dat over dit onderwerp nieuwe vragen zullen opkomen. Zo worden het komende jaar de resultaten verwacht van een internationale studie naar het gebruik van mobiele telefoons en het voorkomen van hersentumoren ('Interphone'). Het Kennisplatform zal de wetenschappelijke ontwikkelingen op dit gebied in 2009 op de voet blijven volgen en over de ontwikkelingen berichten.

Biologische effecten versus gezondheidseffecten

In 2009 zal het Kennisplatform met de Klankbordgroep in gesprek gaan over fysische en biologische effecten van EMV. Dit mede naar aanleiding van het Bio-Initiative rapport dat tijdens de eerste bijeenkomst van de Klankbordgroep aan het platform werd aangeboden. Tijdens maatschappelijke discussies wordt regelmatig opgeroepen meer aandacht te besteden aan biologische effecten van EMV. Het gesprek en de vervolgacties moeten leiden tot duidelijkheid over de achtergronden en gevolgen van het onderscheid tussen fysische en biologische effecten in relatie tot gezondheid.

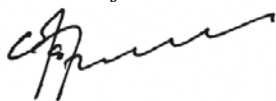
10

Samenwerking

Heldere informatie kan mensen helpen zelf conclusies te trekken. Informatie die gebaseerd is op beschikbare wetenschappelijk kennis. Om dat tot stand te brengen gebruikt het Kennisplatform, in nauwe samenwerking met de experts van de Gezondheidsraad, de kennis en vaardigheden van de deelnemende organisaties: RIVM, KEMA, TNO, de GGD'en, Agentschap Telecom, ZonMw.

Het Kennisplatform zal het komende jaar wederom graag werken aan het snel en helder beantwoorden van de vragen van burgers, artsen, werknemers, werkgevers en bestuurders.

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts

Voorzitter Kennisplatform Elektromagnetische Velden & Gezondheid

11

ACTIVITEITEN

13

KENNISPLATFORM

Mensen kunnen met hun vragen over EMV terecht bij het Kennisplatform. Het Kennisplatform werkt daarvoor aan een brede basis waarin door duidelijke bewoording wordt aangegeven wat er bekend is over de verschillende EMV onderwerpen. Die basis maakt het voor professionals die bevestigd worden, door bijvoorbeeld burgers, bestuurders of werknemers, mogelijk om pasklare gedegen antwoorden te geven.

Het Kennisplatform EMV wil voor mensen met vragen over EMV en gezondheid de schakel zijn tussen Maatschappij en Wetenschap. De maatschappij in brede zin, maar ook professionals van (semi-)overheden en bedrijfsleven worden daarmee in staat gesteld om op basis van betrouwbare feitelijke informatie te werken, te adviseren, te beoordelen dan wel te beslissen.

In de Inleiding op 2009 (onderdeel 1) is beschreven welke onderwerpen in 2009 nadrukkelijk aandacht krijgen: de prioriteiten 2009. De prioriteiten zullen regelmatig worden geëvalueerd in het licht van de maatschappelijke signalen. De prioriteitstelling zal daartoe jaarlijks tenminste tweemaal door het bestuur worden besproken. De EMV onderwerpen worden daartoe verdeeld in drie categorieën:

- 1 Prioriteiten;
- 2 Overige onderwerpen;
- 3 Belangwekkende onderzoeken.

De vaststelling van de prioriteiten is gebaseerd op enerzijds de vragen en signalen die de maatschappelijke organisaties tijdens de Klankbordgroep EMV hebben ingebracht en anderzijds de praktijk ervaringen van de Kennisplatform deelnemers. De vastgestelde prioriteiten worden gemeld aan het Ministerie VROM.

Prioriteiten Kennisplatform EMV 2009

Het Kennisplatform is in 2008 in reactie op maatschappelijke signalen gestart met het werken aan een kennisbasis voor de volgende EMV onderwerpen:

- Hoogspanningsnetwerken en acute leukemie bij kinderen;
- GSM, UMTS en gezondheid;
- Elektro-(over)gevoeligheid.

In de Klankbordgroep is bevestigd dat deze onderwerpen inderdaad prioriteit verdienen. Het is de verwachting dat de kennisberichten over deze onderwerpen eind 2008 worden afgerond.

De betreffende onderwerpen zullen in 2009 prioriteit behouden. Het Kennisplatform zal nieuwe publicaties, die aanleiding zouden kunnen vormen tot het wijzigen van de conclusies van de bestaande kennisberichten, met voorrang behandelen.

Daarbij zal het onderwerp hoogspanningsnetwerken worden uitgebreid naar andere 50 Hz bronnen, waaronder transformatorhuisjes en onderstations.

Doordat in 2008 de eerste Kennisberichten rond onderwerpen beschikbaar komen ontstaat er ruimte om nieuwe onderwerpen op te pakken.

Vanuit de Klankbordgroep EMV is verder aandacht gevraagd voor de volgende onderwerpen:

1 Kinderen en EMV

De vraag daarbij is of kinderen gevoeliger zijn of zouden kunnen zijn voor elektromagnetische velden. De vraag is daarbij óók of kinderen ziek worden van elektromagnetische velden zelfs als de veldsterkte onder de geldende normen blijft. Voor een heldere maatschappelijke discussie en afweging moet duidelijk zijn of deze roep om extra bescherming van kinderen, voortvloeit uit een extra

gevoeligheid van kinderen of uit de wens om kinderen meer te beschermen dan volwassenen. Tijdens de Klankbordgroep bijeenkomst werd specifiek gevraagd naar de relatie kinderen en mobiele telefoons. Tijdens de bespreking van het aandachtspunt binnen het Kennisplatform is geoordeeld dat deze vraag ook bij andere EMV toepassingen aan de orde is.

2 Arbeidsomstandigheden

Een bijzondere groep vormen de mensen die tijdens hun werk worden blootgesteld aan sterke elektromagnetische velden. In arbeidssituaties zijn verschillende situaties waarbij werknemers worden blootgesteld aan elektromagnetische velden. Denk aan medisch personeel dat een MRI-scanner bedient, lassers of monteurs van zendinstallaties. Door het Kennisplatform wordt daarvoor een toenemende aandacht gesignaleerd voor de vraag wat betekent dat voor mijn gezondheid. Verschillende facetten zijn daarbij te onderscheiden, waaronder: wat is er bekend van gezondheidseffecten in arbeidssituaties, wat te doen indien een werknemer door een uitzonderlijke situatie blootgesteld is aan een gezondheidsschadelijke dosis elektromagnetische velden.

De toenemende aandacht hiervoor blijkt ook uit de richtlijn die de Europese Unie (EU) heeft opgesteld om werknemers te beschermen. Het Kennisplatform verwacht toenemende maatschappelijke discussies op dit punt, die tot meer vragen van werknemers en werkgevers zullen leiden. Organisaties waar werkgevers en werknemers met vragen over dit onderwerp aankloppen, kunnen bij het Kennisplatform terecht voor pasklare informatie die hen kan helpen op deze vragen te antwoorden.

Het is de bedoeling dat het Kennisplatform ook ten aanzien van de bovenstaande onderwerpen kennisberichten gaat opstellen, waarin het uiteenzet welke wetenschappelijke kennis beschikbaar is.

Daarnaast zal het Kennisplatform kennisberichten opstellen bij de EMV adviezen die door de Gezondheidsraad worden uitgebracht.

Belangwekkende onderzoeken EMV 2009

Publicaties van belangwekkende onderzoeken worden deskundig samengevat en toegelicht. Professionals van de deelnemende organisaties worden zo snel mogelijk op de hoogte gebracht van nieuwe belangwekkende onderzoeksresultaten, zodat zij vragen die aan hen worden gesteld zorgvuldig kunnen beantwoorden. De interpretatie van complexe onderzoeken vergt soms meer tijd. Die tijd zal het platform dan ook nemen. De wetenschappelijke kwaliteit van de beoordelingen wordt daarbij geborgd door het Wetenschapsforum terwijl het Communicatieforum zorg draagt voor begrijpelijke formulering.

Het Kennisplatform verwacht in 2009 aandacht te besteden aan publicaties over het gebruik van mobiele telefoons en de vraag of dat zou kunnen leiden tot het optreden van hersentumoren. In 2008 heeft het Kennisplatform hieraan al aandacht besteed in een Kennisbericht, maar we verwachten het komende jaar de resultaten van een internationale studie naar het gebruik van mobiele telefoons en het voorkomen van hersentumoren ('Interphone'). Het Kennisplatform zal de wetenschappelijke ontwikkelingen op dit gebied in 2009 op de voet blijven volgen en over de ontwikkelingen berichten.

Het Kennisplatform zal via berichten tenminste expliciet aandacht besteden aan die publicaties die een nieuw beeld lijken te werpen op de onderzochte EMV aspecten in relatie tot gezondheid van de mens. Met behulp van Kennisberichten naar aanleiding van publicaties worden kennisberichten over onderwerpen actueel gehouden.

De deelnemers kunnen publicaties aan de Algemeen Secretaris voordragen waarvan zij op basis van de maatschappelijke signalen oordelen dat die belangwekkend zijn. Niet deelnemers kunnen publicaties waarvan zij menen dat deze expliciet aandacht verdienen onder de aandacht brengen bij de deelnemers.

Nadrukkelijker dan in 2007-2008 zal het Kennisplatform in 2009 werken aan korte kennisplatform berichten. Beoogd wordt daarmee sneller na het beschikbaar komen van een nieuwe publicatie via een kennisbericht de wetenschappelijke betekenis op begrijpelijke wijze te duiden.

De Klankbordgroep EMV

Het Kennisplatform EMV probeert eraan bij te dragen dat er meer helderheid komt over de stand van de wetenschap en de betekenis van verschillende onderzoeken. Het Kennisplatform zal zich daarbij in het bijzonder richten op die vragen die de maatschappij bezig houden.

Het Kennisplatform EMV gaat daarvoor in gesprek met de speciaal daarvoor ingestelde Klankbordgroep. Hier wordt met maatschappelijke organisaties besproken welke onderwerpen hen bezighouden en welke onderwerpen specifiek aandacht behoeven. De Klankbordgroep heeft bijvoorbeeld in april 2008 aangegeven dat er de komende periode aandacht zou moeten zijn voor de onderwerpen 'UMTS, GSM en Gezondheid', 'Hoogspanning en acute leukemie bij kinderen' en 'Elektro-overgevoeligheid', 'Kinderen en EMV' en 'Arbeidsomstandigheden'.

Ook in 2009 zal het Kennisplatform met de Klankbordgroep in gesprek gaan. Daarbij zal in het bijzonder aandacht besteed worden aan over fysische en biologische effecten van EMV. Dit mede naar aanleiding van het Bio-Initiative rapport dat tijdens de eerste bijeenkomst van de Klankbordgroep aan het platform werd aangeboden. Tijdens maatschappelijke discussies wordt regelmatig opgeroepen meer aandacht te besteden aan biologische effecten van EMV. Het gesprek en de vervolgacties moeten leiden tot duidelijkheid over de achtergronden en gevolgen van het onderscheid tussen fysische en biologische effecten in relatie tot gezondheid.

VERWOORDEN: HET KENNIS- PLATFORM, DE ORGANISATIE EN HET WERK

Het wetenschapsforum

Kernactiviteit: binnen het Kennisplatform zorgt het wetenschapsforum voor de correcte samenvatting en interpretatie van de wetenschappelijke informatie. Zij borgt daarmee de inhoudelijke kwaliteit van de Kennisplatform berichten.

Tevens draagt het forum zorg voor het tijdig signaleren van wetenschappelijke ontwikkelingen via persoonlijke contacten en het nauwlettend volgen van media en congressen.

Bovendien zal het wetenschapsforum expliciet signaleren indien zij van mening is dat er lacunes zijn in de kennis die nodig is om vragen vanuit de maatschappij of vanuit de deelnemers te beantwoorden.

De producten van het wetenschapsforum zijn grofweg in drie clusters te verdelen:

- 1 Beantwoording van specifieke vragen binnengekomen via één of meerdere deelnemende organisaties;
- 2 (Kennis)berichten over specifiek onderzoek dat recent is verschenen;
- 3 Kennisberichten ten aanzien van gesignaleerde onderwerpen die maatschappelijk in de belangstelling staan. Een voorbeeld hiervan is: 'Elektrogevoeligheid'. Andere voorbeelden worden elders in dit jaarplan genoemd.

De leden en de voorzitter, Erik Lebret, van het wetenschapsforum zijn door het Bestuur van het Kennisplatform benoemd voor de periode tot 31 december 2010. De leden komen uit de kring van de deelnemende organisaties en worden indien nodig aangevuld met andere onafhankelijke deskundigen van buiten. Het lidmaatschap van het forum en de werkwijze van het forum zijn in het procedureboek van het Kennisplatform EMV vastgelegd.

De verwachting is dat het forum circa 10 maal per jaar vergadert. Verder zal vanuit de deelnemers ook capaciteit beschikbaar worden gesteld om de activiteiten van het platform te kunnen realiseren.

Het communicatieforum

Kernactiviteit: binnen het Kennisplatform draagt het communicatieforum zorg voor het begrijpelijk formuleren van de samenvattingen en standpunten in de kennisberichten. Het zorgt ervoor dat de samenvattingen en kennisberichten zo worden verwoord dat zij voor burgers begrijpelijk zijn.

Tevens zorgt het ervoor dat de verwoording dusdanig is dat deelnemers of andere organisaties ze gemakkelijk en eenduidig in hun eigen communicatie richting hun doelgroepen kunnen gebruiken.

Het forum zal in voorkomende gevallen geschikte communicatiemiddelen selecteren en ontwikkelen om bepaalde informatie of standpunten onder de aandacht te brengen.

De leden en de voorzitter van het communicatieforum zijn door het Bestuur van het Kennisplatform benoemd voor de periode tot

31 december 2010. De leden komen uit de kring van de deelnemende organisaties en worden indien nodig aangevuld met andere onafhankelijke deskundigen van buiten. De voorzitter van het Communicatieforum is Rogier Brink.

Afstemming hierover kan ook regelmatig via e-mail of via een nog te ontwikkelen elektronische werkomgeving (virtual office) plaatsvinden en samenwerking kan en moet dan ook intensiever zijn dan alleen gedurende de momenten van samenkomst.

Verder zal vanuit de deelnemers ook capaciteit beschikbaar worden gesteld om de activiteiten van het platform te kunnen realiseren.

Het lidmaatschap van het forum en de werkwijze van het forum zijn in het procedureboek van het Kennisplatform EMV vastgelegd.

De verwachting is dat het forum circa 10 maal per jaar vergadert.

Bestuursactiviteiten

De aan het platform deelnemende instellingen nemen deel aan het bestuur. Het bestuur wordt voorgezeten door Ton Rombouts, de onafhankelijke voorzitter van het Kennisplatform en Burgemeester van 's Hertogenbosch. De leden van het bestuur zijn door de Minister van VROM benoemd voor de periode tot 31 december 2010.

In 2009 zal het bestuur het functioneren van het Kennisplatform evalueren. Het Kennisplatform brengt daartoe een rapport uit aan de Minister, en de overige betrokken bewindspersonen, waarin realisatie van de doelstellingen en de bijdragen van de deelnemers van het Kennisplatform zijn geëvalueerd. Overeenkomstig het Instellingsbesluit kan de Minister op grond van het rapport, in overeenstemming met de overige betrokken bewindspersonen, besluiten om de instelling van het Kennisplatform in opzet te wijzigen,

Verwacht wordt dat het bestuur jaarlijks 5 tot 6 maal zal vergaderen.

Het bestuur zal nadrukkelijk aanwezig zijn bij de Klankbordgroep EMV bijeenkomsten, die worden voorgezeten door de voorzitter van het Kennisplatform.

De voorzitter zal in 2009 nadrukkelijk aanwezig zijn bij de Klankbordgroepbijeenkomsten, belangrijke bijeenkomsten van de fora en in voorkomende gevallen van media aandacht rond belangwekkende informatiemomenten.

Het platformbureau

Het platformbureau ondersteunt het bestuur, het wetenschappelijke forum en het communicatieforum en de Klankbordgroep.

De structurele formatie van het platformbureau bestaat uit een Algemeen Secretaris een ondersteunend secretariaeel medewerker en een bureaumedewerker communicatie.

De leiding van het platformbureau berust bij de Algemeen Secretaris die verantwoording aflegt aan het bestuur. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Algemeen Secretaris zijn in een instructie vastgelegd.

Het bureau wordt in de inhoudelijke voorbereidende activiteiten ondersteund door een medewerker van deelnemende organisaties en kan voor ad hoc onderwerpen ook een beroep doen op de kennis en capaciteit van de deelnemende organisaties. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het doorschuifstelsel, waarbij vanuit de deelnemende organisaties een meer ervaren kracht beschikbaar wordt gesteld / gedetacheerd en zij zelf (tijdelijk) uitbreiding verzorgen. Dit is tevens in lijn met de Kennisplatformgedachte, waarbij kennis blijft bij de deelnemers en niet wordt gecentraliseerd bij het bureau.

Werkzaamheden

In de onderstaande tabellen zijn de belangrijkste voorgenomen werkzaamheden opgesomd die in het kader van het wetenschappelijke forum en het communicatieforum worden uitgevoerd in 2009.

Een gedeelte van deze activiteiten zullen worden uitgevoerd door de ondersteunende wetenschappelijke en communicatie experts van het platformbureau.

Het wetenschapsforum

a	Het opstellen van zoekprofielen, criteria en technische instrumenten voor het actief zoeken, verzamelen, registreren, ontsluiten van nieuwe informatie.
b	Maken van 20 tot 25 beoordelingen naar aanleiding van publicaties.
c	Schrijven van de 2 tot 4 kennisberichten over bredere EMV onderwerpen van het wetenschappelijke forum.
d	Het bijdragen aan 1 à 2 inhoudelijke bijeenkomsten rond onderwerpen ism de Gezondheidsraad.
e	Schrijven van inhoudelijke bijdragen voor de website van het Kennisplatform.
f	Wetenschappelijke bijdrage aan Kennisplatform persberichten.
g	Wetenschappelijke bijdrage leveren aan de klankbordactiviteiten.

Het communicatieforum

a	Communicatiebijdrage aan schrijven/redigeren van de 20 tot 25 beoordelingen van afzonderlijke publicaties.
b	Communicatie bijdrage aan schrijven/redigeren van 2 tot 4 kennisberichten over bredere EMV onderwerpen van het wetenschappelijke forum.
c	Opstellen van een plan van aanpak met betrekking tot benadering van pers en media bij een (nieuw) kennisbericht.
d	Schrijven/redigeren van teksten voor de website van het Kennisplatform.
e	Ondersteuning schrijven/redigeren van de persberichten.
f	Bijdrage leveren aan de klankbordgroepactiviteiten.
g	(Ondersteunen) vertaling van de brede kennisberichten naar de specifieke doelgroepen. Vanuit KP aandacht voor de vorm van de kennisoverdracht. In kaart brengen diverse specifieke doelgroepen (huisartsen, beleidsmedewerkers lokale overheden, r.o. ambtenaren...).
h	(Ondersteunen) organiseren bijeenkomsten voor GGD medewerkers op lokaal niveau (evt. open stellen voor anderen, bijv. gemeenteambtenaren).
i	Het ontwikkelen van Kennisplatform presentatie onderdelen waarin informatie uit de kennisberichten wordt vertaald naar dia's voor algemeen gebruik.
j	Het ondersteunen van het actief uitdragen van de kennis uit het Kennisplatform. Vanuit medisch perspectief is er behoefte aan andersoortige informatiedragers dan bijvoorbeeld de kennisberichten. Gedacht kan worden aan artikelen in Medisch Contact, flyers voor huisartsen, informatie voor bijv. schoolbesturen. In het werkprogramma van 2009 zal er aandacht gegeven worden aan doelgroep specifieke boodschappen.
k	Ondersteunen van voorlichtingen die door een van de deelnemende partijen wordt georganiseerd.

Activiteitskalender 2009

2009	Activiteit	Datum
Januari	Communicatieforum Wetenschapsforum Bestuursvergadering	8 januari 22 januari 22 januari
Februari	Communicatieforum Wetenschapsforum	10 februari 26 februari
Maart	Communicatieforum Wetenschapsforum Bestuursvergadering	26-27 maart 26-27 maart 26 maart
April	Communicatieforum Wetenschapsforum	14 april 23 april
Mei	Communicatieforum Wetenschapsforum Bestuursvergadering Klankbordgroep EMV	7 mei 14 mei 28 mei datum nog te bepalen
Juni	Communicatieforum Wetenschapsforum	2 juni 11 juni
Juli	Communicatieforum Wetenschapsforum Bestuursvergadering	2 juli 9 juli 21 juli
Augustus	Communicatieforum Wetenschapsforum	4 augustus 13 augustus
September	Communicatieforum Wetenschapsforum Bestuursvergadering	3 september 10 september 24 september
Oktober	Communicatieforum Wetenschapsforum Communicatieforum	1 oktober 15 oktober 27 oktober
November	Wetenschapsforum Bestuursvergadering Communicatieforum Klankbordgroep EMV	5 november 19 november 24 november datum nog te bepalen
December	Wetenschapsforum	10 december

BEGROTE FINANCIËLE

27

DEKKING JAARPLAN 2009

In het Instellingsbesluit is bepaald dat het Kennisplatform jaarlijks aan de Minister van VROM ter beoordeling voorlegt zowel het jaarplan als een begroting van inkomsten en uitgaven, aangaande het daaropvolgende kalenderjaar.

Hieronder wordt op hoofdlijnen de begrote financiële dekking van het Jaarplan 2009 toegelicht.

Het samenwerkingsverband Kennisplatform EMV wordt ondersteund door een klein bureau. In 2007 is het Bureau gestart met een Algemeen Secretaris (1 fte) en een secretariële ondersteuning van 0,5 fte. Het Kennisplatformbureau is gehuisvest bij en wordt facilitair ondersteund door het RIVM te Bilthoven. Onder het begrip ondersteuning wordt mede verstaan het ter beschikking stellen van personeel ten behoeve van het bureau. Daartoe brengt het RIVM in rekening kosten voor capaciteit, huisvesting en materiele zaken.

In 2009 wordt het Kennisplatformbureau inhoudelijk ondersteund ten behoeve van de activiteiten van zowel het Wetenschappelijke forum als het Communicatieforum. De capaciteitsbehoefte is geschat op 0,5 tot 0,8 fte per forum. Per 1 juli 2008 is dat 0,6 fte voor het communicatieforum en 0,6 fte voor het wetenschapsforum. De toegevoegde capaciteit wordt ter beschikking gesteld door de aan het Kennisplatform deelnemende organisaties, die de daartoe gemaakte kosten in vergoed krijgen door het Kennisplatform.

Het Kennisplatform heeft een Voorzitter, mr.dr. A.G.J.M. Rombouts, tevens Burgemeester van 's-Hertogenbosch, deze wordt vergoed conform het Vacatiegeldenbesluit 1988. Daarnaast is in de begroting een post voor opgenomen voor eventuele onkosten die de voorzitter maakt ten behoeve van het Kennisplatform.

Ten behoeve van de activiteiten van het Kennisplatform en in het bijzonder de fora worden regelingen getroffen met zowel de aan het Kennisplatform deelnemende organisaties als de Gezondheidsraad.

De Basisregeling Deelnemers

In artikel 8, derde lid, sub 1 van het Instellingsbesluit is bepaald dat, ten behoeve van de inhoudelijke ondersteuning van het Kennisplatform, regelingen worden getroffen met de deelnemende instellingen voor beschikbaarheid, voor het beantwoorden van toonbankvragen en voor deelname aan inhoudelijke werkgroepvergaderingen (verder te noemen: de Basisregeling). Vergoedingen vinden plaats op basis van nacalculatie.

De regeling concept beoordeling publicaties

In reactie op belangwekkende publicaties op het terrein van EMV en gezondheid worden beoordelingen opgesteld door het Kennisplatform. Om in voorkomende situaties snel te kunnen reageren worden regelingen getroffen ten behoeve van het opstellen van conceptbeoordelingen zijn regelingen getroffen. De conceptbeoordelingen worden vervolgens besproken in de fora en vastgesteld door het bestuur. Verwacht wordt dat er 20 tot 25 beoordelingen van afzonderlijke publicaties worden uitgebracht in 2009.

In 2007 en 2008 zijn regelingen getroffen met de afzonderlijke organisaties zodat in voorkomende situaties een bepaalde organisatie een conceptbeoordeling als (tussen) product aanlevert. Gebleken is in de voorbereidingsfase er steeds intensiever overlegd wordt tussen medewerkers van de verschillende organisaties. Daarmee vervaagt het organisatorische verschil tussen de coördinatie van de beantwoording van toonbankvragen en het opstellen van conceptbeoordelingen. Deze ontwikkeling gaat gepaard met de behoefte om de regeling voor het opstellen van conceptbeoordelingen onder te brengen in de Basisregeling. In 2009 zal de regeling Kennisberichten publicaties daarom worden samengevoegd met de basisregeling.

De afstemmingsregeling Gezondheidsraad

Met de Gezondheidsraad wordt een regeling getroffen, voor de vergoeding van de Gezondheidsraadactiviteiten die nodig zijn voor het in het Instellingsbesluit genoemde overleg tussen het Kennisplatform en de Gezondheidsraad inzake informatie op het gebied van EMV&G (Verder te noemen: de Afstemmingsregeling Gezondheidsraad).

Het platform kan daarbij in reactie op nieuwe informatie of maatschappelijke vragen verzoeken om duiding, advies of nadere toelichting. In 2007 zijn daartoe door het Kennisplatform EMV en de Gezondheidsraad werkafspraken gemaakt. Jaarlijks worden deze werkafspraken geëvalueerd en waar nodig aangepast. De uitvoering van de werkafspraken zullen leiden tot extra uitvoeringskosten voor Gezondheidsraad vanwege toonbankvragen, extra vergaderingen en het aantrekken van extra personeel.

Tijdens de vergadering van 31 januari 2007 is door de oprichtingsgroep Kennisplatform (het interim bestuur) met de Algemeen Secretaris van de Gezondheidsraad besproken dat in principe kan worden ingestemd met een maximale vergoeding in de orde van grootte van 0,5 fte. Verwacht wordt dat in 2009 ook toonbankvragen zullen worden gesteld aan de leden van de Gezondheidsraad.

De daadwerkelijke vergoeding zal afhangen van de wijze van invulling van de werkafspraken.

Kennisplatform activiteiten in reactie op maatschappelijke signalen

In reactie op de maatschappelijke signalen, zoals gerapporteerd door de deelnemende organisaties en de leden van de Klankbordgroep EMV, worden door het bestuur halfjaarlijks de prioritaire onderwerpen van het Kennisplatform vastgesteld.

In reactie op de prioriteitsstelling zal het Kennisplatform rond die onderwerpen kennisberichten opstellen, mogelijk in combinatie met de organisatie van bijeenkomsten. Verwacht wordt dat jaarlijks twee tot vier Kennisberichten op prioritaire onderwerpen worden voorbereid die naar verwachting worden vergezeld van bijeenkomsten om de kennis te verspreiden.

De complexiteit van de op te stellen concept-kennisberichten onderwerpen zal sterk verschillen. Daardoor is er een onzekerheid ten aanzien van de daarvoor benodigde middelen.

Voordat concept-kennisbericht op onderwerpen kan worden voorbereid zal eerst goedkeuring moeten plaatsvinden van een plan van aanpak met daarin opgenomen de benodigde middelen en doorlooptijd.

Overigens wordt aangenomen dat indien de complexiteit van de prioritaire onderwerpen hoog is er minder Kennisberichten worden opgesteld. Waarbij er tevens een relatie is met de capaciteit die beschikbaar is voor de beoordeling van publicaties. Als stelpost is opgenomen voor Kennisberichten onderwerpen € 220.000 en voor organisatiekosten Klankbordgroep EMV, conferenties vergaderingen publicaties € 90.000 .

Ter ondersteuning van de Kennisplatform activiteiten worden in 2009 een eenvoudige, publiek toegankelijke website en een elektronische werkomgeving onderhouden, die enerzijds de werkprocessen faciliteren en anderzijds de beschikbare kennis helpen ontsluiten. Verder is het voor het onderhoud van het kennis en afstemmingsnetwerk belangrijk dat (internationale) bijeenkomsten kunnen worden bezocht. Hiervoor is een stelpost bovenmatig reisbudget van € 20.000 opgenomen.

Jaarplan deel	Begrote dekking (in euro's)	
	2009	2008
Bureau		
- Capaciteit en Huisvesting	215.000	215.000
- Materiele kosten Bureau	15.000	15.000
Voorzitter vergoeding plus onkosten	25.000	25.000
Organisatiekosten Klankbordgroep EMV, conferenties, vergaderingen publicaties	90.000	100.000
Bovenmatig reisbudget	20.000	30.000
Ondersteuning Wetenschapsforum	120.000	100.000
Ondersteuning Communicatie forum	45.000	70.000
Basisregeling deelname aan	360.000	250.000
- Kennisplatform activiteiten		
- toonbank vragen		150.000
- beoordeling publicaties		
Bijdrage intensivering Gezondheidsraad	90.000	90.000
Vorbereiding kennisberichten onderwerpen	220.000	150.000
Totaal	1.200.000	1.195.000

Realisatie

In 27 september 2007 is het jaarplan 2007-2008 vastgesteld. Daarin is de begroting voor de oprichtingsfase opgenomen: 2007 en 2008.

De verwachte realisatie over 2008 ligt rond de 100 %. Echter over de gehele oprichtingsfase lopend van 2006 tot oktober 2008 belooft de realisatie circa 90%. Dit is inclusief een reservering van € 400.000 voor een in te richten steunpunt hoogspanning. De onderuitputting is veroorzaakt door het later dan beoogd starten van het Kennisplatform.

Financiële bijdrage VROM

VROM heeft aangegeven tot 31 december 2010 jaarlijks € 1.200.000 te reserveren voor de activiteiten van het Kennisplatform EMV.

Gebaseerd op de bovenstaande begroting wordt verwacht dat de Kennisplatform activiteiten zoals beschreven in het Jaarplan 2009 binnen de gereserveerde financiële ruimte kunnen worden uitgevoerd. Door de onderuitputting zoals gemeld in 4.4 is er een beperkte reserve die de mogelijkheid biedt om in 2009 beperkt te intensiveren in reactie op maatschappelijke signalen.

Colofon

Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid is een samenwerkingsverband van RIVM, TNO, KEMA, Agentschap Telecom, de GGD'en en ZonMw.

Uitgave:

Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid

Tekst:

Bureau Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid

Vormgeving:

RIVM

Bilthoven, juli 2008.

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

www.Kennisplatform.nl

